

Provinsie van die
OOS-KAAP
ONDERWYS

Steve Vukile Tshwete Onderwys Kompleks • Sone 6 Zwelitsha 5608 • Privaatsak X0032 • Bhisho 5605
REPUBLIEK VAN SUID-AFRIKA

HOOFDIREKTORAAT – KURRIKULUM BESTUUR

GRAAD 12 LEERDER ONDERSTEUNINGSPROGRAM

**HERSIENING AND REMEDIËRENDE ONDERRIG
INSTRUMENT:
ANTWOORDE**

VAK: DRAMATIESE KUNSTE

Junie 2009

Hierdie dokument bestaan uit 16 bladsye.

Streng gesproke nie vir toets/eksamen doeleindes nie.

VRAAG 1: RUBRIEK

PUNTE	KODE	BESKRYWER
17 – 20	Uitstekend	Kandidaat beantwoord die vraag deur te verwys na die riglyne, verskaf ook meer inligting as vereis deur die riglyne. Die kandidaat het nie riglyne nodig om die vraag te beantwoord nie. Die opstel vorm 'n samehangende geheel. Die argumente is gedetailleerd volgens die kandidaat se interpretasie van die onderwerp.
13 – 15	Goed	Die kandidaat beantwoord die vraag deur gedetailleerde verwysing na die riglyne. Die opstel vorm 'n eenheid en bevat beduidende argument. Aansluiting met die onderwerp is duidelik.
9 – 12	Gemiddeld	Die kandidaat kan die vraag beantwoord, maar maak gebruik van die stellings in die riglyne as 'n begin vir elke sin, voordat dit met Brecht verbind word. Die opstel is deeglik, maar kort samehang. Aansluiting met die onderwerp word genome, maar nie altyd bewys nie.
5 – 8	Volgende	Die kandidaat se antwoord is oppervlakkig, die riglyne word oorgeskryf en kommentaar op elkeen gemaak. Nie 'n opstel nie, maar 'n reeks stellings. Aansluiting by die onderwerp is toevallig.
0 – 4	Swak	Die kandidaat antwoord deur die riglyne oor te skryf, maak 'n poging om kommentaar te lewer. Nie 'n opstel nie, maar 'n reeks stellings. Geen aansluiting by die onderwerp nie.

(20)

1.1 Volg die rubriek hierbo maar die volgende moet ingesluit word:

Die gehoor moet tot hul eie gevolgtrekkinge kom en uitgaan na die gemeenskap en 'n verandering bring in die status quo. Teater is meer as passiewe vermaak, ten spyte van die skeidsmuur tussen die katarsis van die gehoor en die vervreemding van die karakters, bereik die gehoor steeds hul eie gevolgtrekking en tree op na gelang van die idees wat aan hulle voorgestel word.

Kandidate moet hierdie konsep verbind met die toneelstuk wat hul bestudeer het, met spesifieke voorbeelde en met verwysing na die sentrale temas.

(20 x 2) (40)

- 1.2
- 1.2.1 F
 - 1.2.2 A
 - 1.2.3 C
 - 1.2.4 K
 - 1.2.5 B
 - 1.2.6 I
 - 1.2.7 G
 - 1.2.8 H
 - 1.2.9 E
 - 1.2.10 D

(10 x 2) (20)

[60]

VRAAG 2

- 2.1 Kandidaat moet “*waar*” sê en die betekenis van:
- Bestaan, (5)
 - Onlogiese/doellose, (5)
 - Irrelevante, (5)
 - Wreed, (5)
- Bespreek met verwysings uit die drama. (20 x 2) (40)
- 2.2 2.2.1 B
- 2.2.2 F
- 2.2.3 E
- 2.2.4 C
- 2.2.5 A (5 x 2) (10)
- 2.3 Die werk van die dramaturge van die beweging van onafhanklik van die tye , omdat die Teater van die Absurde nie 'n bepaalde stel konvensies volg nie. Soortgelyke idees kan egter onderskei word in verskillende absurd dramas want dit is gebaseer op die filosofie dat komedie en tragedie deel is van dieselfde situasie. (10)
- [60]**

TOTAAL AFDELING A : 60

VRAAG 3

- 3.1 Gevoel van self
- Gevoel van hoort
- Gee rigting
- Sekuriteit
- Sy is verward
- Afwesigheid van haar verlede
- Het nooit opgehou soek/loop (ENIGE 3 X 1 ✓✓✓) (6)
- 3.2 Soeke na haarself
- Geen standvastigheid/wortels
- Vasgevang in slegte verhouding
- Geen einde aan ellende
- Lewe is nutteloos
- Sosio-politieke klimaat (ENIGE 2 ✓✓) (2)

3.3 Nooit 'n gevoel gehaat sy hoort iewers nie

Is nog altyd verlore

Kan nie onthou nie, wie sy is nie

(ENIGE 2 ✓✓) (2)

3.4 Baie simbolies – kandidaat moet die simboliek verstaan

Sy sukkel om uit te werk waar hulle is

Waar hulle was

Waar hulle gaan

Om 'n gevoel te kry sy hoort êrens

Om haar verlede simbolies te rekonstrueer om haar eie waarde te bevestig.

Insidente verwar haar

Alle paaie word een, haar kinders is almal dood

Die verlede maak nie saak in haar soeke na wat van haar lewe geword het nie.

Haar lewe is gemoor deur al die pondokke wat Boesman bou, en hulle weer moet trek

(ENIGE 10 VAN DIE BOGENOEMDE IN PARAGRAAF VORM.
MIN 2 PUNTE VIR GEEN PARAGRAAF) (10)

3.5 3.5.1 Apartheidsstelsel het menswaardigheid mense se selfbehoud gevat

Gevoel van self

Immoraliteitswet

Pasboek stelsel

Apartheid onderdruk menswees

Groepsgebiedewet (ENIGE 2 APARTHEIDSWETTE ✓✓) (2)

3.5.2 Vryheid beteken keuse

Hul het geen keuse

Dakloos/huisloos

Plakkershuis word net weer gestoomroller – is plakkers – bou tydelike skuilings

(AVA GEMOTIVEERD ✓✓) (2)

3.5 3.5.3 [KEN PUNTE TOE VIR JA OF NEE MET MOTIVERING]

JA

Sy is moedeloos

Moeg getrek

Weet nie waar sy in pas

Geen toekoms

Depressie wat veroorsaak dat sy nie meer kon dink nie

NEE

Voel net so

Moeg van loop

Weet nie waarnatoe hul gaan nie

Boesman praat nie met haar

Antwoord haar ook nie

Sy voel in die pad en mag moontlik hom uitlok om iets te sê

[AVA ✓✓✓ REDES] (3)

3.5.4 [KEN PUNTE TOE VIR JA OF NEE MET MOTIVERING]

Nee, sy los hom nie

Sy wil hom los maar kan nie

Glo nie meer in haarself

Besluit om hom maar weer te volg

Dink als is net tydelik

[AVA ✓✓✓ REDES] (3)
[30]

VRAAG 4

- 4.1 Minimalistiese stel sluit element van absurde in
- Simboliese kostuums en rekwisiete
- Akteurs gebruik stemme
- Liggame om verskeie karakters voor te stel
- Rasse onderdrukking op satiriese manier uitgedruk (10)
- 4.2 4.2.1 Mbongeni speel die rol van die pers “*paparazzi*” wat Morena verwag in Suid-Afrika in ’n ‘Jumbo Jet’(straalvliegtuig).
- Die joernalis verwar ’n gewone passasier vir Morena. (4)
- 4.2.2 Hy is aangetrek in sonbrille en kom uit die vliegtuig “*box*” soos ’n “*celeb*”. (2)
- 4.2.3 ‘Jumbo Jet’(straalvliegtuig) en ’n donkie word as vervoermiddele genoem.
- Percy kom in die ‘jet’ en Jesus op ’n donkie.
- Dit is simbolies want almal wag vir die moderne “*redder*” wat moet kom. (3 x 2) (6)
- 4.2.4 Die verwarring ontstaan omdat:
- Mbongeni verwys na die wonderlike hemele waar hy dink Morena vandaan kom.
- Percy dink hy verwys na die ‘Jumbo Jet’ en die wolke.
- Verwarring kon ook plaasvind deur die verwysing “*Oh, it’s very cool*” – teenstrydig met die “*hel*” wat warm is.
- Enige ander verwysing na die hemel en lug ook aanvaarbaar. (6)
- 4.2.5 Goed, aangenaam, lekker, wonderlik, ens. (2)

VRAAG 5

- 5.1 Tsotsitaal (1)
- 5.2 Bekendstelling van grammofoon
Invloed van Amerikaanse jazz
Begin van radio
Professionele musikante
Invloed van Duke Ellington; Count Basie; Louis Armstrong
Amerikaanse films in die 1940's en 1950's periode
Hollywood se als swart musiekblyspele van die 1940's
Amerikaanse 'swing'
Vroulike voorsangers in orkeste
Tsaba-tsaba het ontwikkel in
Kwela-kwela het ontwikkel in
Phata-phata
1950's se professionele jazz musikante het "fluitjierietspelers" ondersteun
Het die saksofoon en piano bygevoeg (10)
- 5.3 Het die manier van lewe in die krotbuurte gereflekteer.
Het op bierbrouery gefokus
Sjebeens
Marabi dans partytjies
Nuwe identiteit vir die Afrika werkersklas
Brousel van of orrel / piano
Marabi musiek is improvisasie (5)
- 5.4 Gedrag: snuif Benzedine asem Pomp
Byt in appels

Taal: Tsotsitaal ontluik
Het bendebase se frase nageaap

Kleredrag: Lang oorjas
Gegordelde oorjasse

Het rasse integrasie bevorder (3 x 2) (6)
- 5.5
- 5.5.1 Noem enige 2 karakters (2)
- 5.5.2 [AVA] Kandidaat moet dit bespreek
Kostuum
Lyftaal
Gesigsuitdrukking
Op grond van karaktersketse van karakters (3 x 2) (6)

VRAAG 6

6.1 Dit aktualiseer alternatiewe

Daag die gemeenskap uit en bevraagteken deur mense van verskillende kulturele groepe as mense te sien

Kommunikasie, meedeelsaam

Die verstaan van mekaar

Wys oplossings uit en die *"status quo"*

Verken ras, klas en geslagsverhoudings

Vrese en pyn van die oorgangsperiode

Algemene probleme wat alle Suid-Afrikaners in die oog staar

Terugkeer van gedeporteerdes

Regstellende aksie

Konflik oplossing

Rekonsiliasie bevorder genesing

[IN PARAGRAAF FORMAAT] (10)

6.2 Prosedium boog verhoog

[✓] (1)

6.3 Sarah Roberts realistiese stel

"Syvleuel" spasie vir ingange, uitgange, aantrekplek en tegniese detail

Vlieg balk vir agter gordyn

Voor aanhegsels 'tabs' vir openingsbedrywe 1 en 2

Vlieg balk vir ligte

Water vir tee

Elektrisiteit vir yskas

Telefoon wat lui

Voorverhoog vir vuilgoed buite die huis

Klankeffekte moontlik

Al die bogenoemde skep onsigbare 4de muur vir 'n realistiese produksie

[ENIGE 5 ✓✓✓✓✓ VERWYSINGS NA DIE STEL] (5)

6.4 **EMOSIONELE GEHEUE**

Vir waarheid en skuldigbevinding gebruik emosionele ervaring soos

Broer teen broer of broer teen suster stryery

Voorkeur van ouers

Wat verbeel word of eg is

Emosionele ervarings in die onderbewussyn

[ENIGE 2 ✓✓]

(2)

“MAGIC IF”

Wat as ek Sipho was

Maak staat op wat in verlede gebeur het

Draad bus

Voorkeur van ouers

Apartheidsstelsel

Loopbaan aspirasies

Vrou/broer verhouding

[ENIGE 3 ✓✓✓]

(3)

6.5 **STEM**

Laag wat hartseer voorstel

Hoër toon om brawe en verhoogte emosie te toon

[NIE DIE VOLUME VAN DIE STEM, KEN 0 PUNTE TOE]

[✓✓]

(2)

LYFTAAL

Kop in die hande verwerp

Bejammering

Moontlike skaamte

Sit op sitkamer stoel/bank

[SIPHO LOOP OF STAAN NIE ROND NIE, KEN 0 PUNTE TOE]

[ENIGE 2 ✓✓]

(2)

6.6 AMNESTIE

Handeling van regering

Regtelike vrystelling

Regtelike versoek

Sekere vorm van versoening

Aansoeker erkenning

Polities gemotiveerd

[ENIGE 5✓✓✓✓✓] (5)

VERGIFNIS

Persoonlik

Emosionele vergifnis

Van die hart

Vrylik gegee

Geen wraak gevoel

Die een wat verontreg is hoef nooit te weet nie

Algeheel persoonlik

[ENIGE 5✓✓✓✓✓] (5)
[30]

VRAAG 7

- 7.1 7.1.1 Bang
 7.1.2 Terughoudend
 7.1.3 Aggressief
 7.1.4 Verward
 7.1.5 Kômmen, ens. (5 x 2) (10)
- 7.2 Giel is skynheilig en stroperig teenoor Ma wanneer sy vra oor sy lojaliteit teenoor haar. Giel is onbetroubaar en weer eens skynheilig, omdat hy daarop aandring om Tjokkie te laat sien oor 'oorle Pa.' In die slottoneel verlaat hy Ma wanneer sy hom nodig het, sy trousweerdery is dus vals. Giel verseker Ma dat hy haar altyd sal liefhet. Dit gaan egter by Giel oor 'n liefde vir homself. Solank hy finansiëel daarby baat, bly hy by Ma: Sy onderhou hom en koop sy muurtekste. (5)
- 7.3 7.3.1 Jakes, as antagonis, se kras taal weerspieël die wêreld van die suburbs, waar kruheid en geweld die order van die dag is. Hy sê, "ek sal die bitchgeit uit jou uitfoeter." Jakes verteenwoordig 'n nog laer groep in die subkultuur. Sy taalgebruik is die mees individualistiese en karakteristiek. (5)
- 7.3.2 Tiemie is die karakter wat die potensiaal het om uit die 'semi's' te kom. Sy is mooi en intelligent met 'n goeie werk, en sy het die potensiaal om verder te kom in die lewe. Sy is in opstand teen haar omgewing. Sy voorspel wat op haar wag met "dwarsklappe en kleintjies: oudgebaar wees op dertig." Die wêreld van die suburbs, waarin sy haar bevind, waar kruheid en geweld die oorhand neem, word weerspieël in haar woorde, "maak my vrek ... ek't genoeg gehad van die hele boel." (5)
- 7.4 Proscenium boog.
- 7.5 7.5.1 Liggaamshouding
 7.5.2 Taalgebruik dialek
 7.5.3 Spraakpatrone
 7.5.4 Gebare/Kostuums (4)

[30]

VRAAG 8

- 8.1 JA, want Gabriël in die solder is, soos 'n engel, letterlik verhewe bo sy gesin.
Miem sien hom ook as 'n bewaker en glo hy sal hulle beskerm indien dit nodig sou raak. (2)
- 8.2 Sy romantiseer Gabriël deur hom as 'n goeie, sagmoedige, edele man te beskou wat net 'n *"n bietjie swartgallig"* is.
Gabriël kan eerder as 'n ongebalanseerde swakkeling beskou word.
Dit gaan heel moontlik teen haar Calvinistiese grein om haar man, wat veronderstel is om haar meerdere te wees, in 'n negatiewe lig te beskou. (4)
- 8.3 8.3.1 Sy dink die konstabel verdink haar man van die meisies se verdwyning en sy vra hom ontsteld om die huis te verlaat. (2)
- 8.3.2 Hy sê dat hy werklik bekommerd oor hulle veiligheid en is bang dat iemand dalk die solderdeur kan oopbreek, vir Gabriël oorrumpel en hulle dan aanval. (2)
- 8.3.3 Hy wil seker maak dis veilig om sy plan uit te voer om Meisie saam met hom weg te neem. (2)
- 8.4 Geeneen besef dat die konstabel die een is wat verantwoordelik is vir die vorige verdwynings en dat Meisie die derde verdwyning gaan wees nie. (2)
- 8.5 8.5.1 Sneeuwitjie (1)
- 8.5.2 Soos Sneeuwitjie, is Meisie bleek en wag op 'n prins as bevryder. (2)
- 8.5.3 Miskien is dit die enigste terrein waar sy haar ma kan teenstaan en haar eie wil kan laat geld.
Miskien wil sy haarself blootstel aan moontlike *"seerkry"*. (2)
- 8.5.4 Drie is die magiese getal – die getal wat die wonder kan laat gebeur.
Die wonder van Meisie se bevryding vind inderdaad op dié betrokke aand plaas.
Die gebruik van getal drie versterk ook die sprokieskarakter van die drama. (3)
- 8.6 Die konstabel gee voor dat hy nie kan sien nie, hoewel hy inderdaad kan sien.
Hy *"sien"* ook ander mense se blindheid vir hulle breër omstandighede raak.
Die ander karakters, veral Miem en Gertie, glo hulle sien die bose raak maar intussen is hulle *"siende blind"* en is heeltemal onbewus daarvan dat die *"bose"* in hulle midde is. (3)
- 8.7 Enige VYF regisseursnotas wat van toepassing is op die twee karakters. (5)

VRAAG 11**11.1 LEWENDIGE OPTREDE**

- 11.1.1 Vinnig dink
Aanpasbaar
Probleemoplossing (3 x 2) (6)
- 11.1.2 Nie geoefende uitvoering
Oor kom onvoorsiene voorvalle
Die gehoor kom niks agter nie (3)
- 11.1.3 Observasie
Fyn luister
Vinnige reaksies
Verbeelding
Kreatiwiteit
Vinnige denke (6)
[15]

OF**11.2 MEDIA STUDIES**

- 11.2.1 Aanvaarbare storielyn met begin, middel en einde. (8)
- 11.2.2 Beskrywing van die basiese elemente van komedie, drama en tragedie. (1 + 2) (3)
- 11.2.3 Aanvaarbare beskrywing van verhouding tussen die karakters. (4)
[15]

OF**11.3 INHEEMSE/KULTURELE UITVOERINGS**

- 11.3.1 Ritueel is 'n aksie, geleentheid of seremonie wat 'n vasgestelde patroon volg wat herhaal kan word. (3)

11.3.2 Noem die volgende en vergelyk:

Dans

Musiek

Spraak

Maskers

Kostuums

Deelnemers

Opvoer area en gehoor

(6 x 2) (12)

[15]

TOTAAL AFDELING C: 60

GROOTTOTAAL: 150